

รายวิชา คณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค22102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง เส้นขนานกับมุมนี้ที่ซ่อนอยู่ (3)

ครูผู้สอน ครุณรงค์นุช สุกใส

ครูณัฐนรี จารุศุภกร

เส้นขนานกับมุมนี้ที่ซ่อนอยู่ (3)

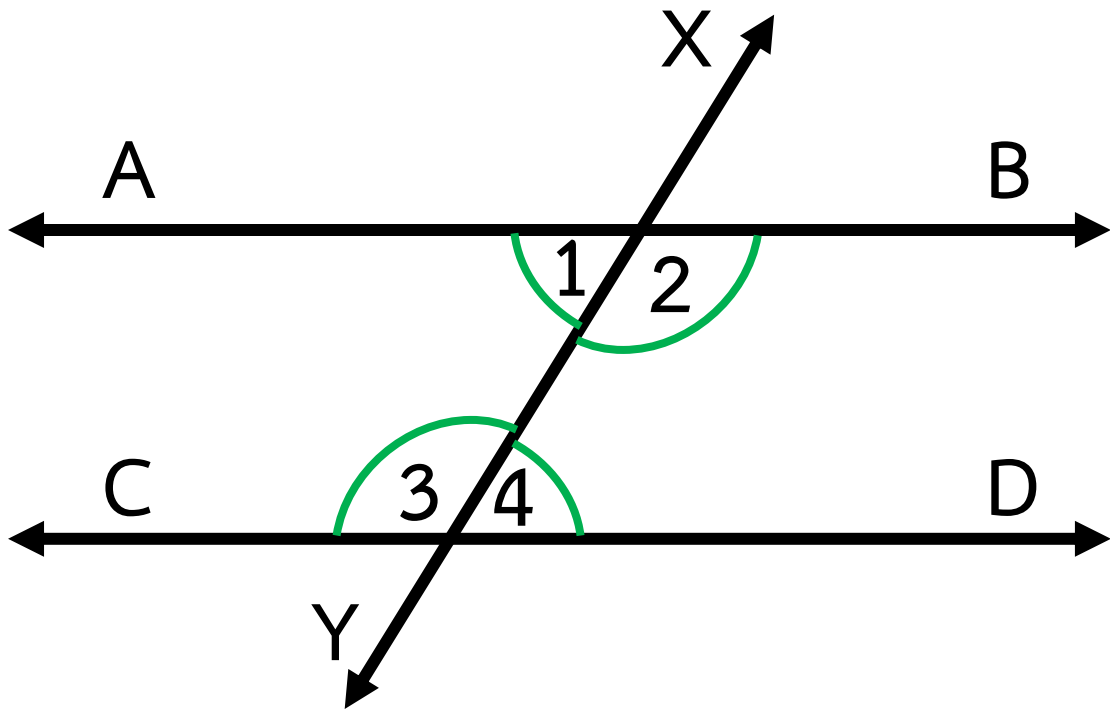
จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

1. ตรวจสอบความขนานกันของเส้นตรงสองเส้นโดยใช้ระยะห่างระหว่างเส้นตรงหรือทฤษฎีบทเกี่ยวกับมุมแย้ง
2. อธิบายเกี่ยวกับมุมแย้ง
3. ใช้ความรู้เรื่องทฤษฎีบทเกี่ยวกับมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดและทฤษฎีบทเกี่ยวกับมุมแย้งในการแก้ปัญหา

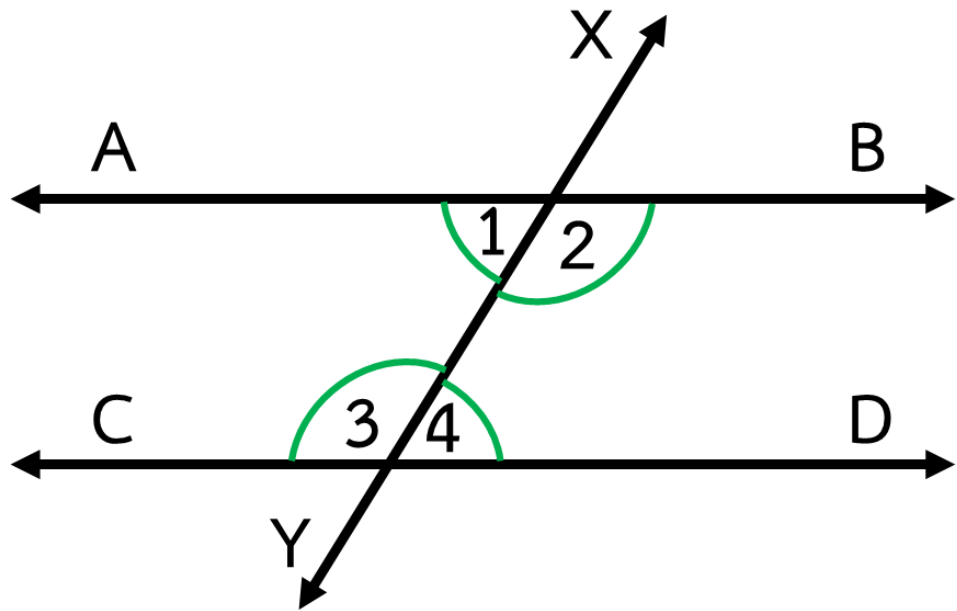
? ถ้าเส้นตรงสองเส้นขนานกันและมีเส้นตัด แล้วขนาดของมุม
ภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดรวมกันเท่ากับกี่องศา

180 องศา

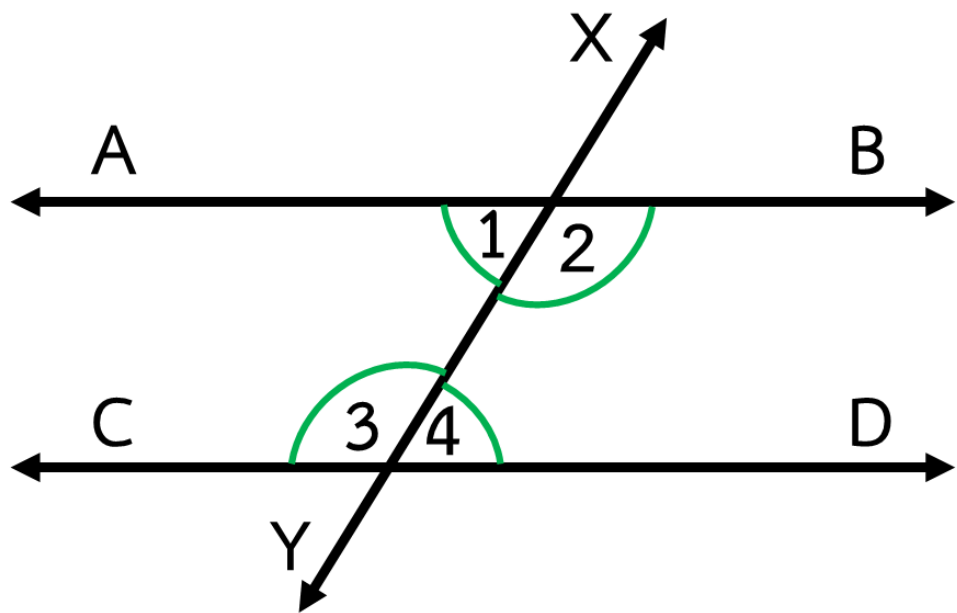
? จากรูป เราทราบได้อย่างไรว่า $\overleftrightarrow{AB}$ และ $\overleftrightarrow{CD}$ ขนานกันหรือไม่

- ถ้าต่อ $\overleftrightarrow{AB}$ และ $\overleftrightarrow{CD}$ ออกไป
แล้วเส้นตรงทั้งสองไม่ตัดกัน
แล้ว $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$

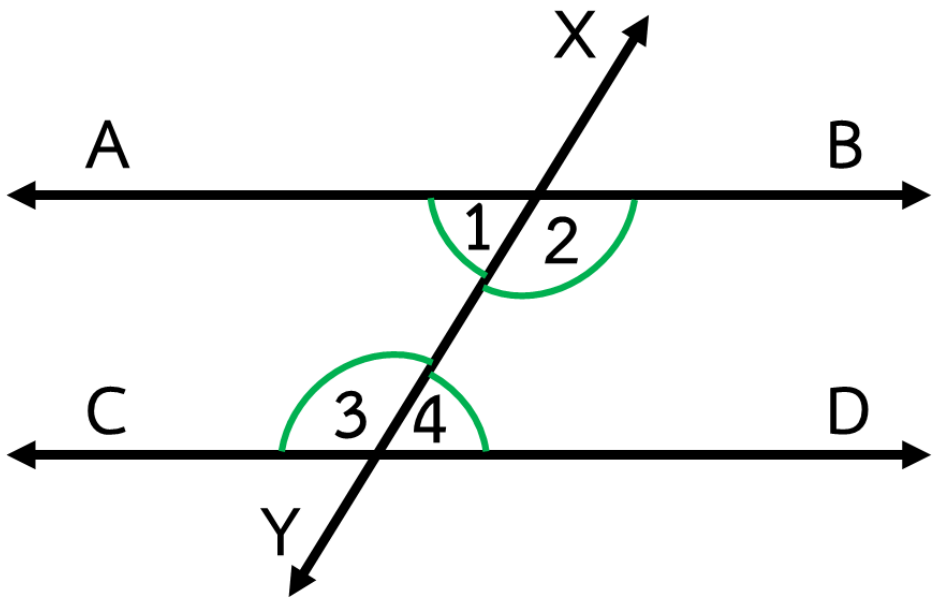
? จากรูป เราทราบได้อย่างไรว่า $\overleftrightarrow{AB}$ และ $\overleftrightarrow{CD}$ ขนานกันหรือไม่

- ถ้า $\overleftrightarrow{AB}$ และ $\overleftrightarrow{CD}$ มีระยะห่าง
ระหว่างเส้นตรงเท่ากันเสมอ
แล้วเส้นตรงคู่นั้นจะขนานกัน

? จากรูป เราทราบได้อย่างไรว่า $\overleftrightarrow{AB}$ และ $\overleftrightarrow{CD}$ ขนานกันหรือไม่

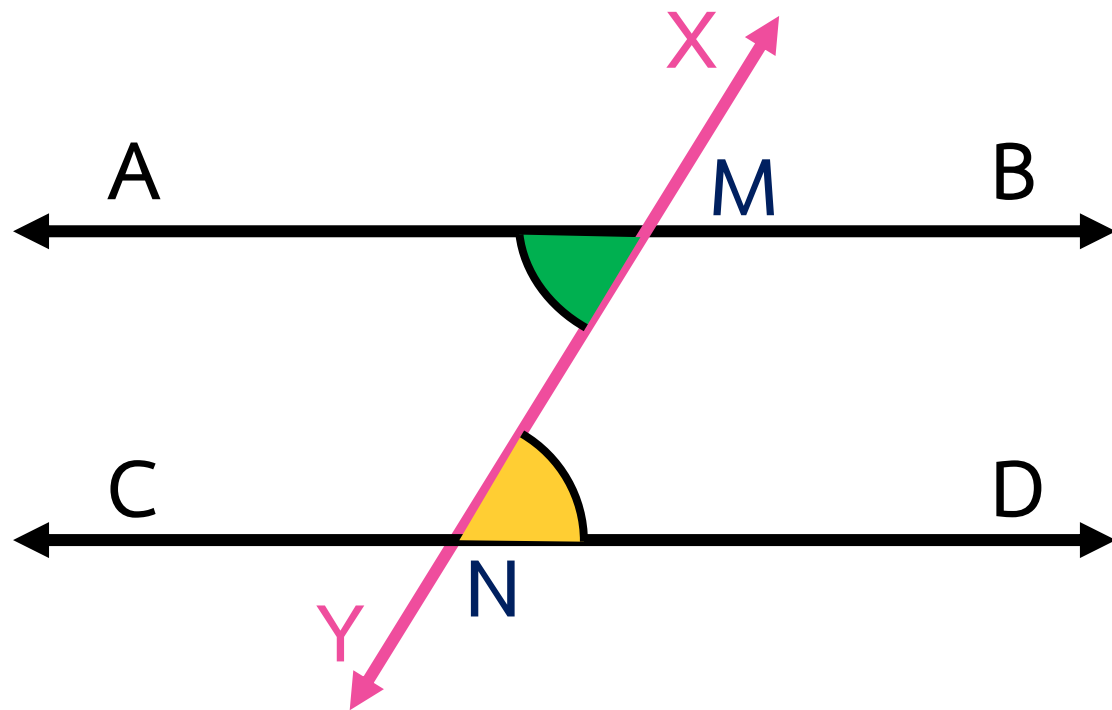

- ถ้าเส้นตรงเส้นหนึ่งตัดเส้นตรงคู่หนึ่ง
ทำให้ขนาดของมุมภายในที่อยู่บนข้าง
เดียวกันของเส้นตัดรวมกันเท่ากับ 180
องศา แล้วเส้นตรงคู่นั้นขนานกัน

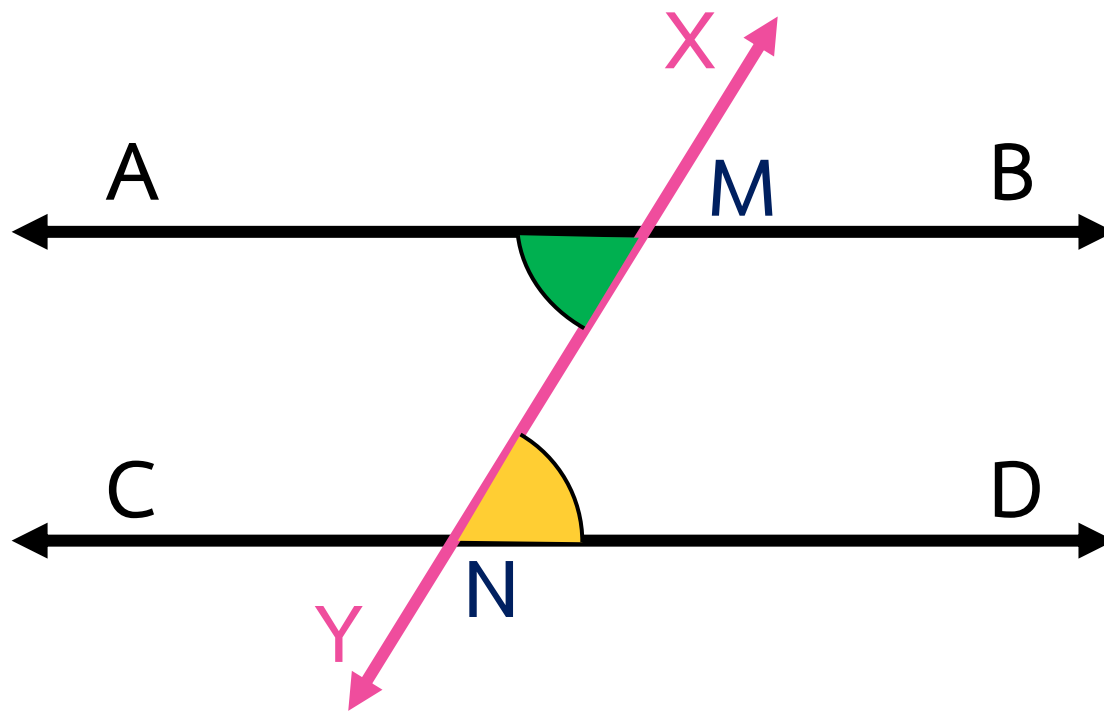

$\widehat{AMN}$ และ $\widehat{MND}$

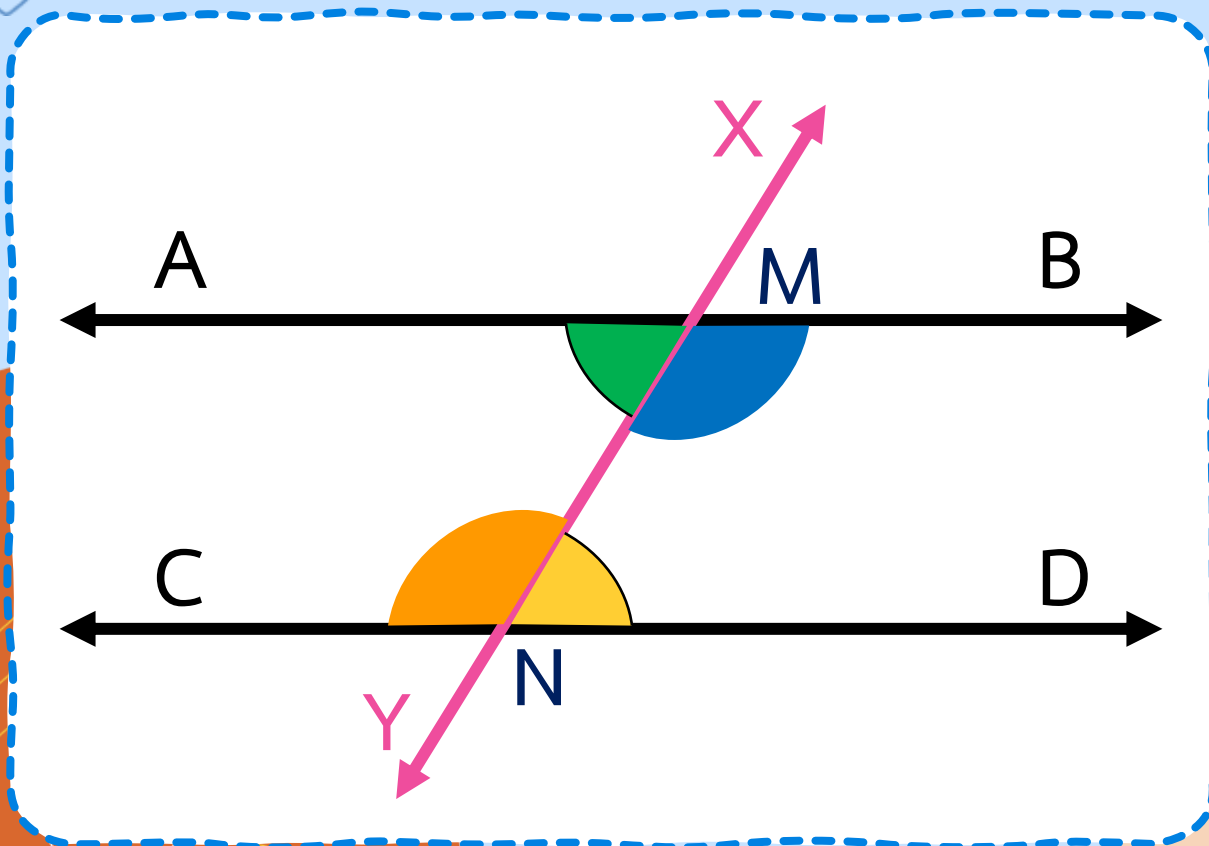

มุมสลับซ้ายและมุมสลับขวาเป็นมุมแย้งกัน

ให้นักเรียนสังเกตว่า มีมุมคู่ใดอีกบ้าง ที่เป็นมุมแย้งกัน

จะพบว่า $\widehat{BMN}$ และ $\widehat{CNM}$ เป็นมุมแย้งกันด้วย

กิจกรรม 2 :
มุมแย้งบอกได้

ใบกิจกรรม 2 : มุมแย้งบอกได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเส้นตัด XY ตัด $\overline{AB}$ และ $\overline{CD}$ โดยให้จุด M และจุด N เป็นจุดตัดบน $\overline{AB}$ และ $\overline{CD}$ ตามลำดับ จากนั้น วัดขนาดของมุมแย้ง แล้วเติมคำตอบลงในตารางให้สมบูรณ์

1.

มุมแย้ง	ชื่อมุม	ขนาดของมุม
คู่ที่ 1	$\widehat{AMN}$	
	$\widehat{DNM}$	
คู่ที่ 2	$\widehat{BMN}$	
	$\widehat{CNM}$	

2.

มุมแย้ง	ชื่อมุม	ขนาดของมุม
คู่ที่ 1	$\widehat{AMN}$	
	$\widehat{DNM}$	
คู่ที่ 2	$\widehat{BMN}$	
	$\widehat{CNM}$	

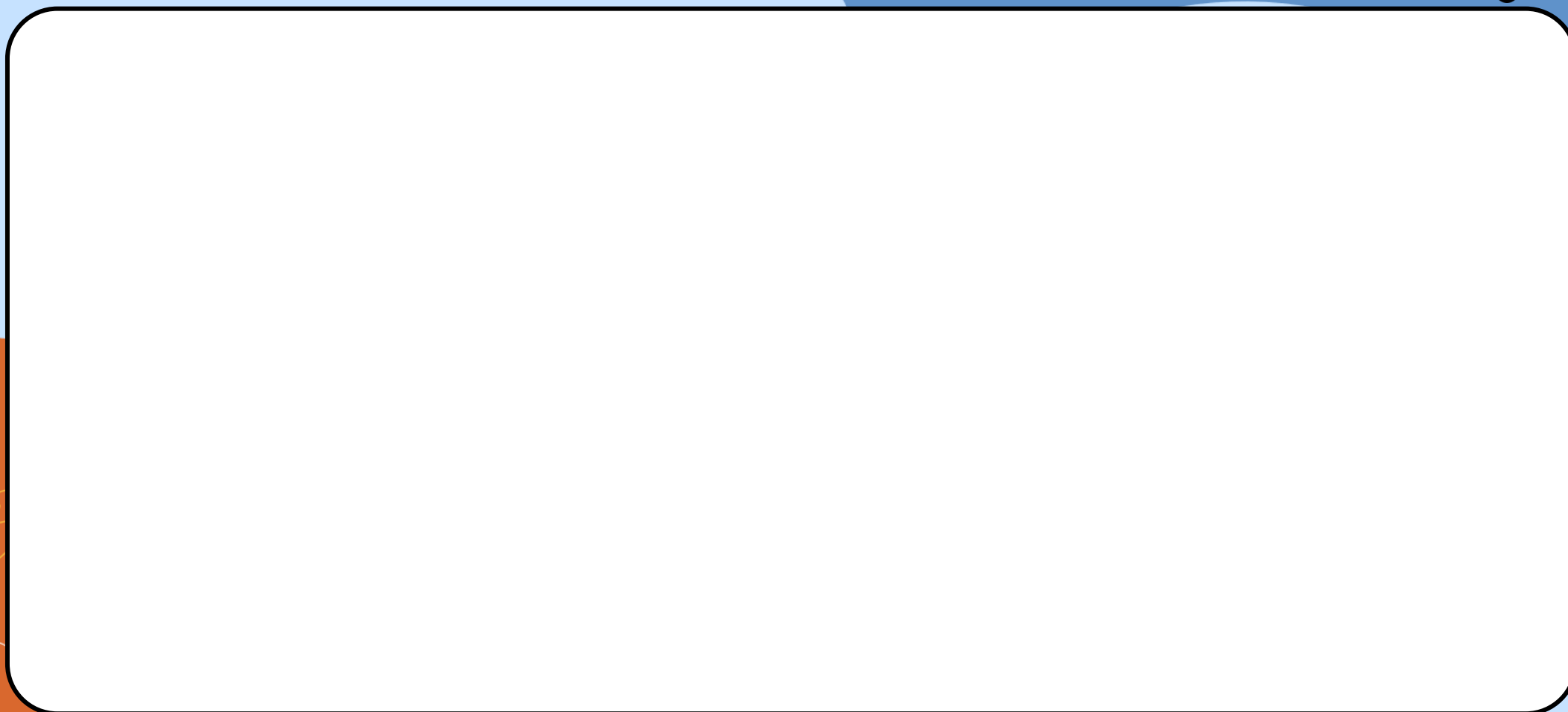
กิจกรรม 2 :

มุมแย้งบอกได้

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

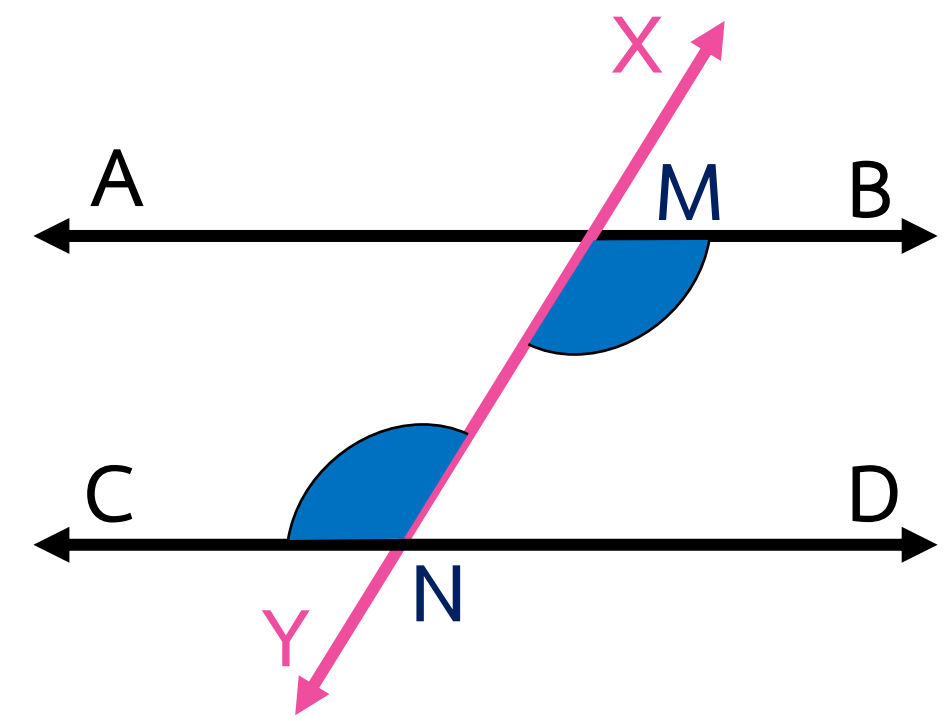
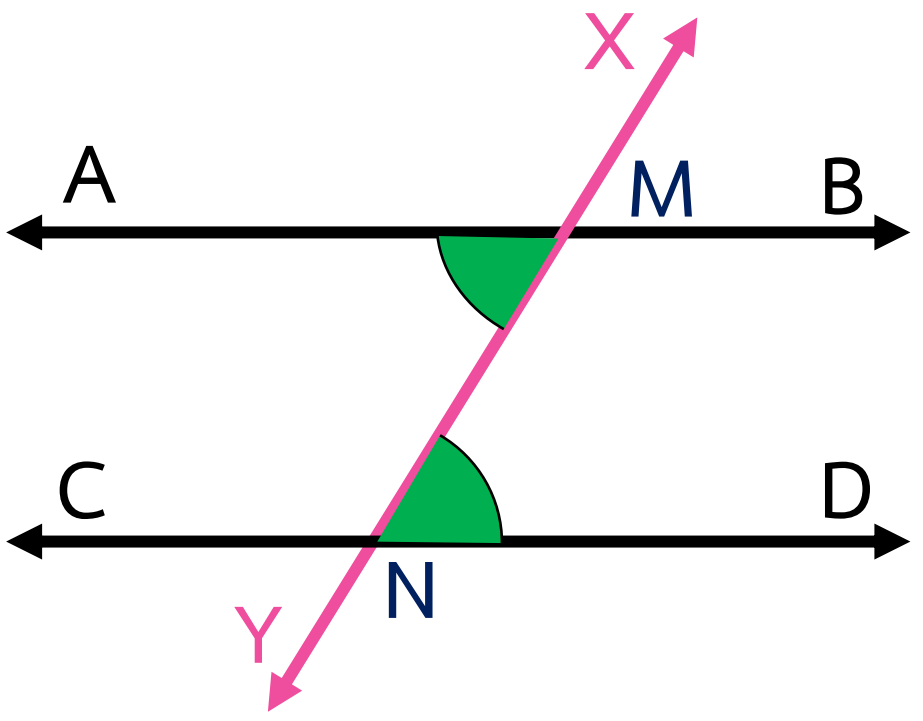
กิจกรรม 2 : มุมแย้งบอกได้

สรุปผลที่ได้จากการทำกิจกรรม

พบว่า ถ้า $\overleftrightarrow{AB}$ และ $\overleftrightarrow{CD}$ ไม่ขนานกัน ขนาดของมุมแย้งจะไม่เท่ากัน

แต่หาก $\overleftrightarrow{AB}$ และ $\overleftrightarrow{CD}$ ขนานกัน ขนาดของมุมแย้งจะเท่ากันเป็นคู่ ๆ

ทฤษฎีบทเกี่ยวกับเส้นขนานและมุมแย้ง

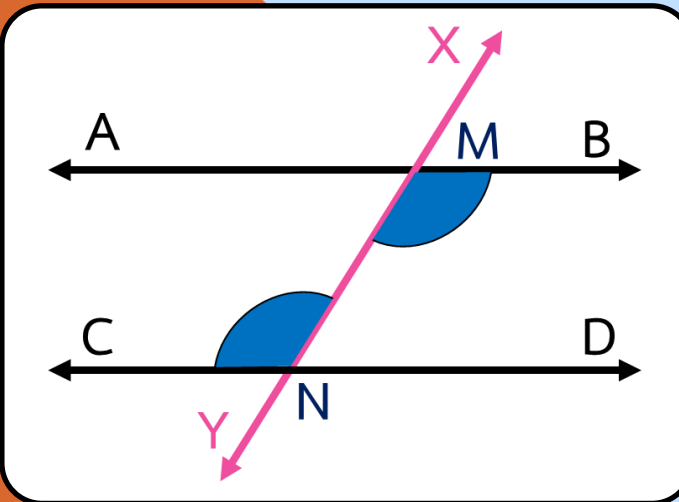
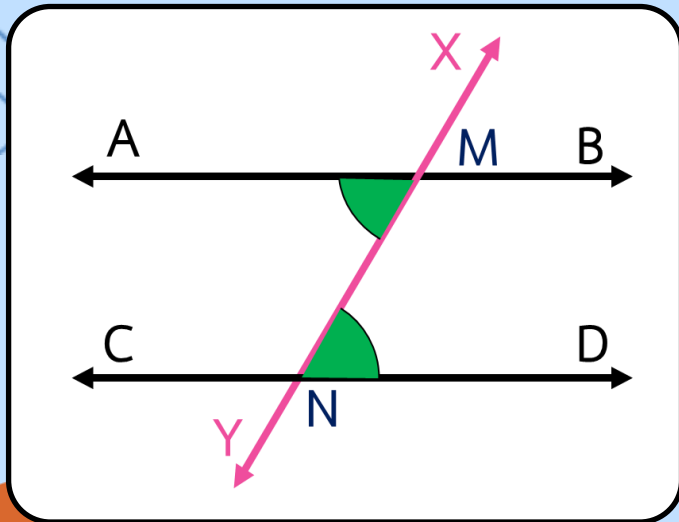

ถ้าเส้นตรงสองเส้นขนานกันและ
มีเส้นตัดแล้วมุมแย้งมีขนาดเท่ากัน

ทฤษฎีบทเกี่ยวกับเส้นขนานและมุมแย้ง

ถ้าเส้นตรงสองเส้นขนานกัน
และมีเส้นตัดแล้วมุมแย้ง
มีขนาดเท่ากัน

แบบฝึกหัด 2 :
เส้นขนานและมุมแย้ง

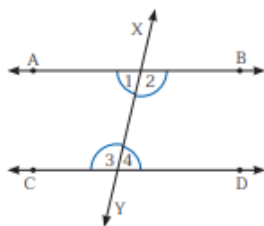

แบบฝึกหัด 2 : เส้นขนานและมุมแย้ง

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ม.2/..... เลขที่ .....

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ม.2/..... เลขที่ .....

ทฤษฎีบท เมื่อเส้นตรงเส้นหนึ่งตัดเส้นตรงคู่หนึ่ง เส้นตรงคู่ขนานกัน ก็ต่อเมื่อมุมแย้งมีขนาดเท่ากัน

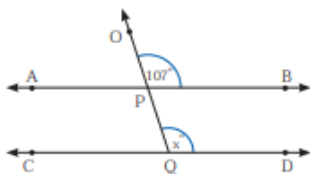

กำหนดให้ $\overline{AB} \parallel \overline{CD}$
จะได้ $\hat{1} = \hat{4}$ และ $\hat{2} = \hat{3}$

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแสดงแนวคิดเพื่อหาค่าที่โจทย์ต้องการทำให้สมบูรณ์

1. จากรูป $\overline{AB} \parallel \overline{CD}$ จงหาค่าของ x

วิธีทำ .....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบฝึกหัด 2 :

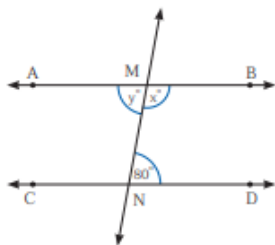
เส้นขนานและมุมแย้ง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เส้นนี้ที่คู่กัน

2. จากรูป $\overline{AB} \parallel \overline{CD}$ จงหาค่าของ $x - y$

วิธีทำ.....

.....

.....

.....

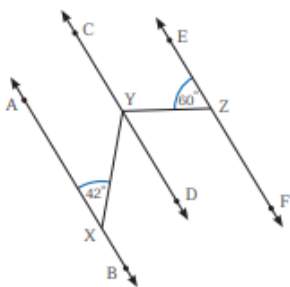
.....

.....

.....

.....

3. จากรูป $\overline{AB} \parallel \overline{CD}$ และ $\overline{CD} \parallel \overline{EF}$ จงหาขนาดของ $\angle XYZ$

วิธีทำ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัด 2 :

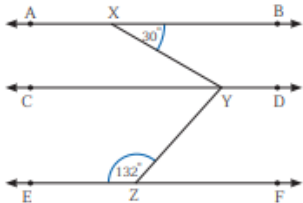
เส้นขนานและมุมแย้ง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เส้นที่คู่กัน

4. จากรูป $\overline{AB} \parallel \overline{CD}$ และ $\overline{CD} \parallel \overline{EF}$ จงหาขนาดของ $\widehat{XYZ}$

วิธีทำ.....

.....

.....

.....

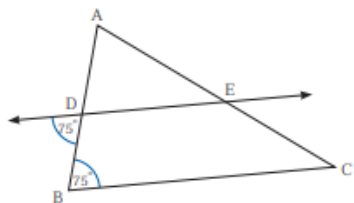
.....

.....

ทำให้อลอง

จากรูปที่กำหนดให้ จงแสดงว่าเส้นตรง รั้งสี หรือส่วนของเส้นตรงคู่ใดขนานกัน

1)

วิธีทำ.....

.....

.....

.....

.....

แบบฝึกหัด 2 :

เส้นขนานและมุมแย้ง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

แบบฝึกหัด 2 :

เส้นขนานและมุมแย้ง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เส้นที่คู่กัน

ทำให้อลอง

2)

วิธีทำ

.....

.....

.....

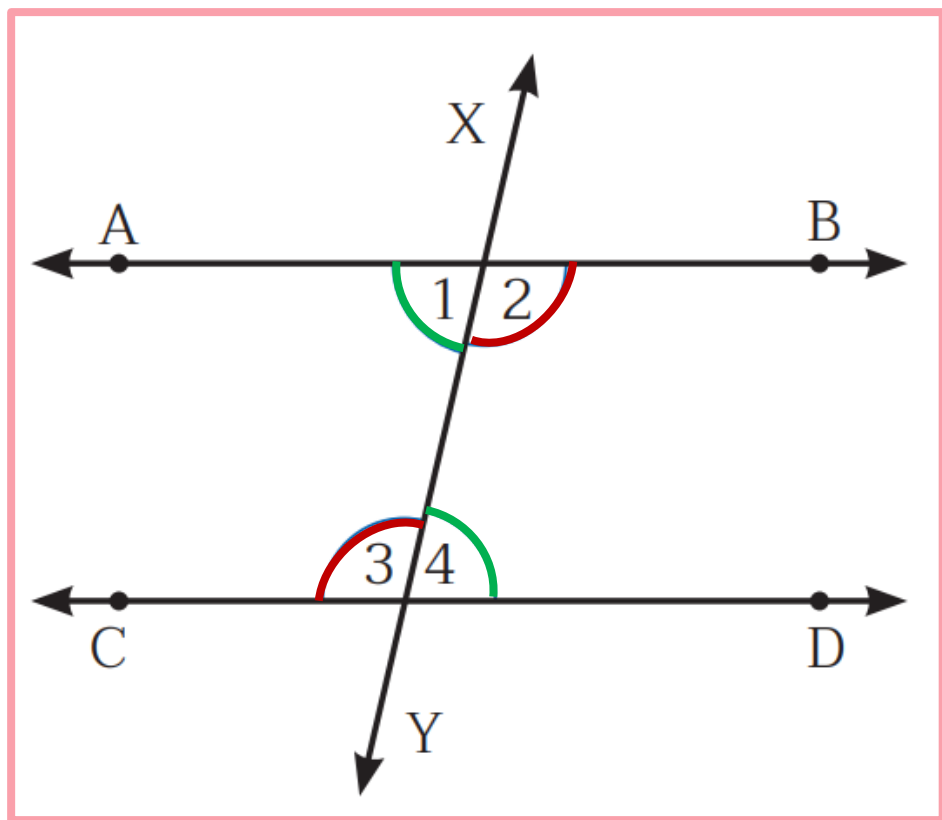
.....

.....

.....

.....

ทฤษฎีบท ถ้าเส้นตรงเส้นหนึ่งตัดเส้นตรงคู่หนึ่ง ทำให้มุมแย้งมีขนาดเท่ากัน แล้วเส้นตรงคู่นั้นขนานกัน

กำหนดให้ $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$

จะได้ $\hat{1} = \hat{4}$ และ

$\hat{2} = \hat{3}$

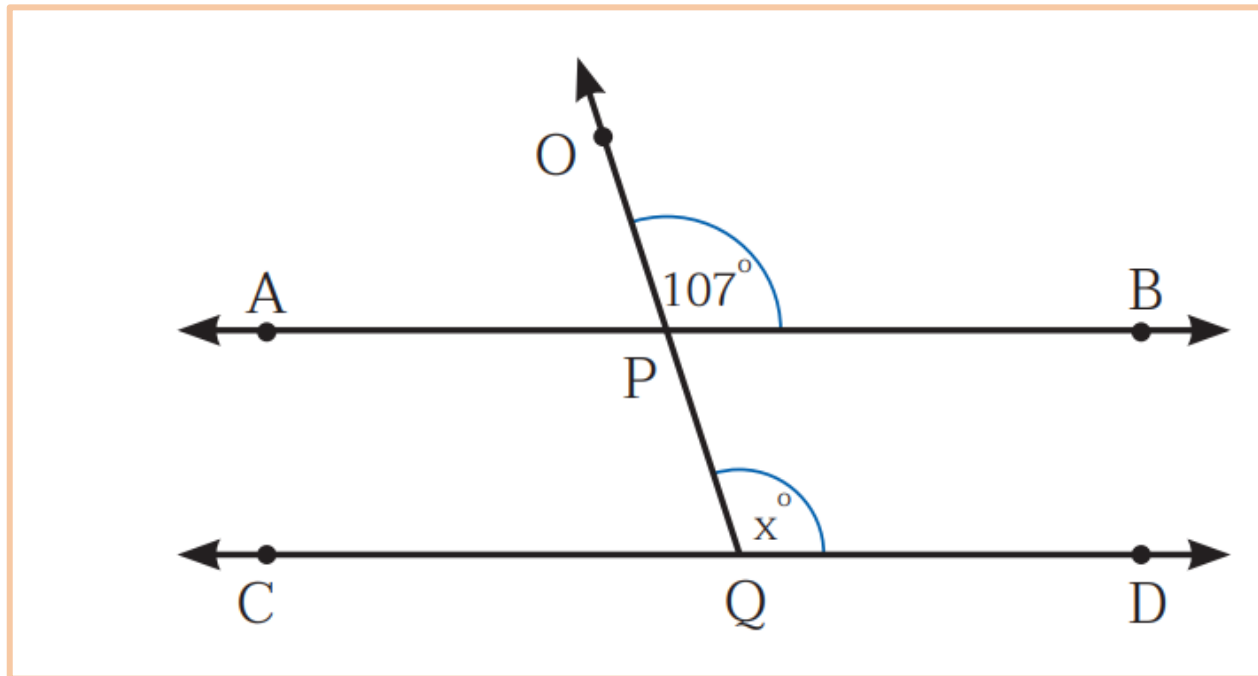
แบบฝึกหัด 2 เส้นขนานและมุมแย้ง

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแสดงแนวคิดเพื่อหาค่าที่โจทย์ต้องการทราบให้สมบูรณ์

1. จากรูป $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$ จงหาค่าของ x

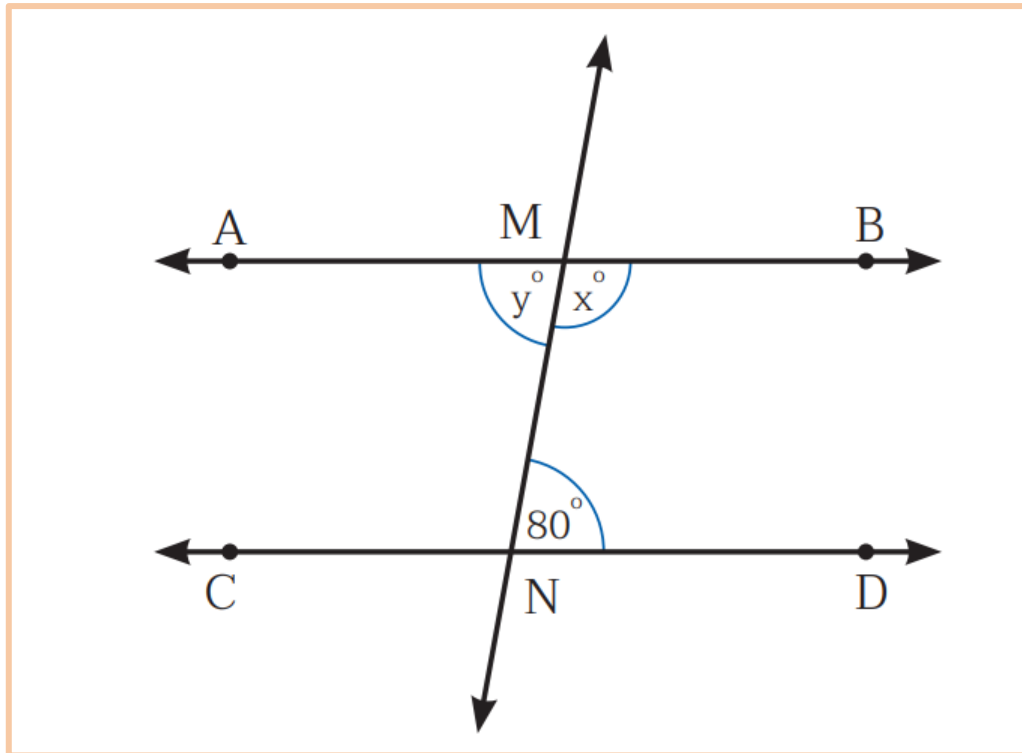

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแสดงแนวคิดเพื่อหาค่าที่โจทย์ต้องการทราบให้สมบูรณ์

2. จากรูป $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$ จงหาค่าของ $x - y$

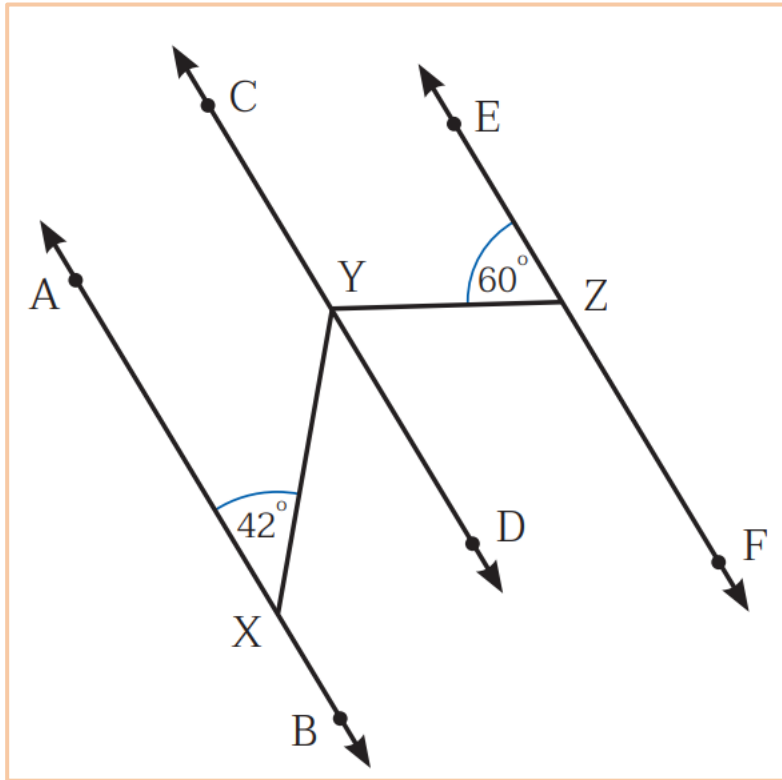
แบบฝึกหัด 2 เส้นขนานและมุมแย้ง

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแสดงแนวคิดเพื่อหาค่าที่โจทย์ต้องการทราบให้สมบูรณ์

3. จากรูป $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$ และ $\overleftrightarrow{CD} \parallel \overleftrightarrow{EF}$ จงหาขนาดของ $\hat{X}YZ$

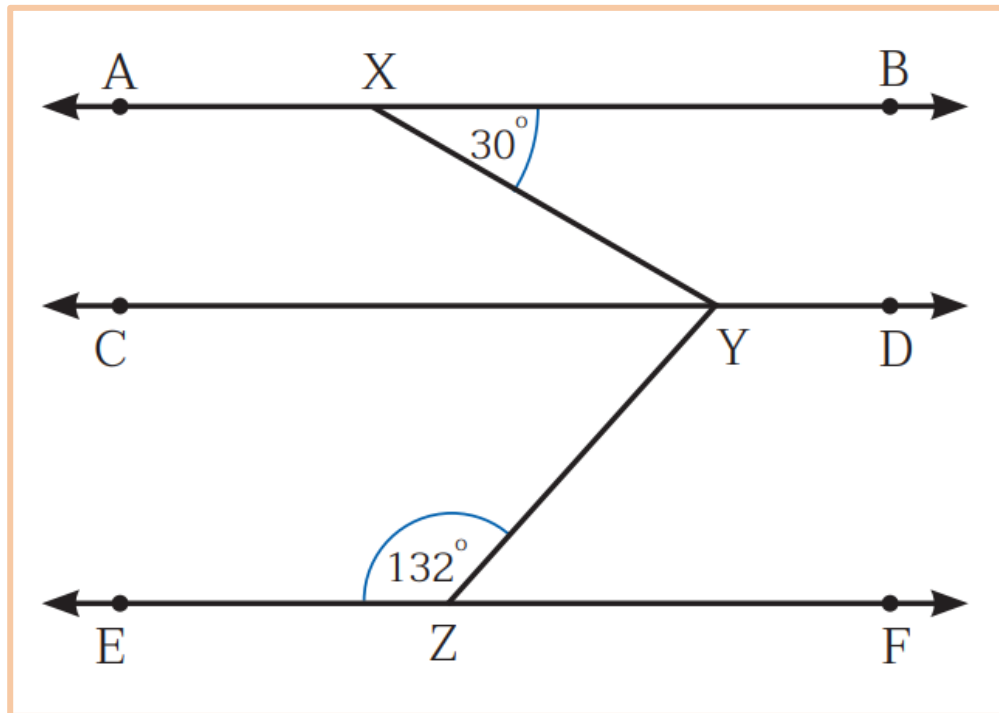
แบบฝึกหัด 2 เส้นขนานและมุมแย้ง

ตอนที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแสดงแนวคิดเพื่อหาค่าที่โจทย์ต้องการทราบให้สมบูรณ์

4. จากรูป $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$ และ $\overleftrightarrow{CD} \parallel \overleftrightarrow{EF}$ จงหาขนาดของ $\widehat{XYZ}$

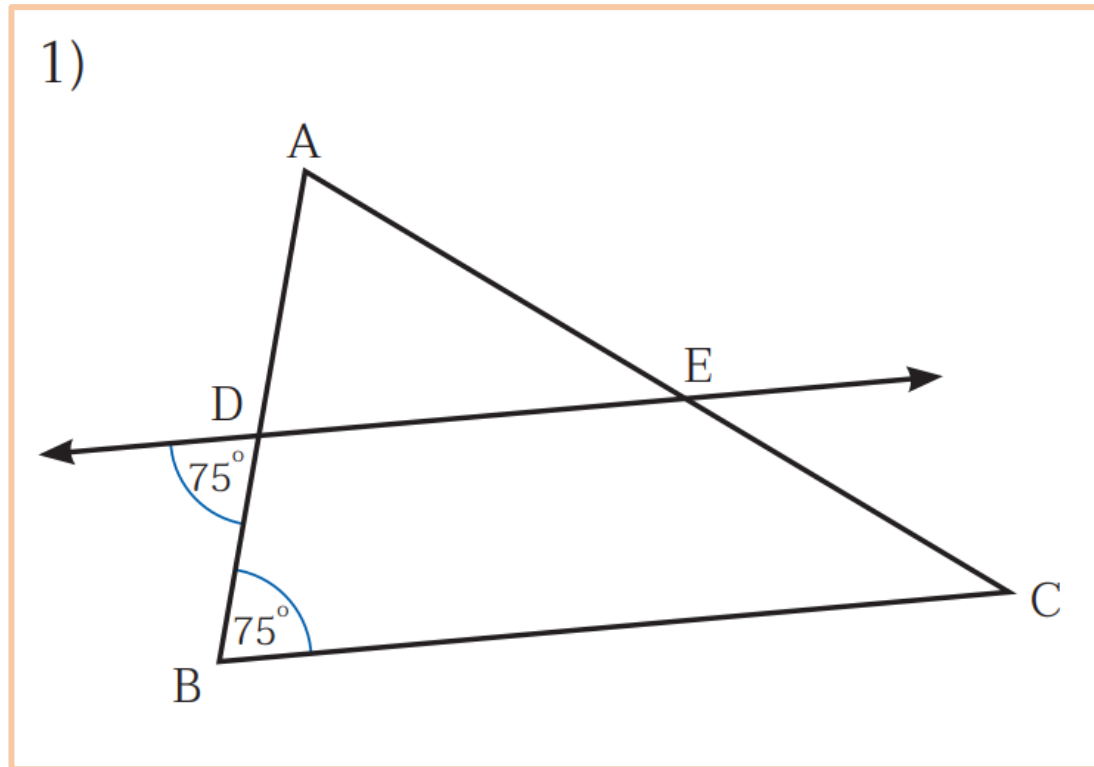

แบบฝึกหัด 2 เส้นขนานและมุมแย้ง

ทำให้ลอง

คำชี้แจง จากรูปที่กำหนดให้ จงแสดงว่าเส้นตรง รังสี หรือ ส่วนของเส้นตรงคู่ใดขนานกัน

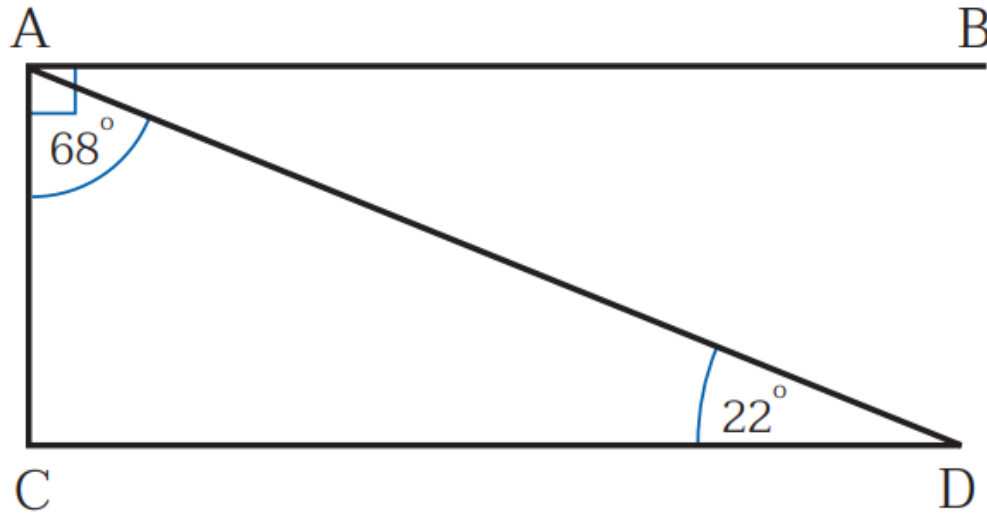
แบบฝึกหัด 2 เส้นขนานและมุมแย้ง

ทำให้ลอง

คำชี้แจง จากรูปที่กำหนดให้ จงแสดงว่าเส้นตรง รังสี หรือ ส่วนของเส้นตรงคู่ใดขนานกัน

2)

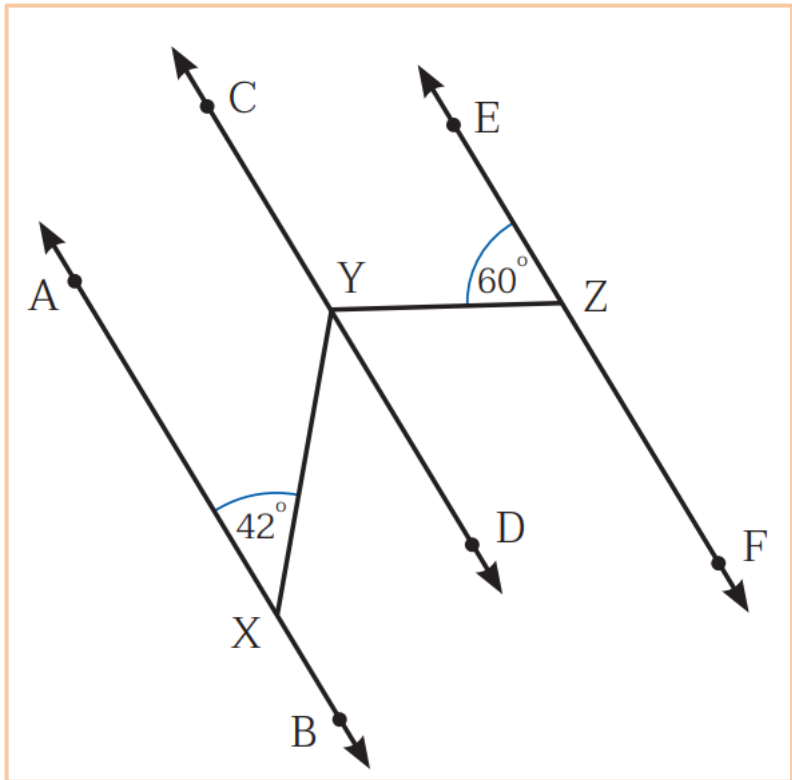

ตอนที่ 1

แบบฝึกหัด 2 เส้นขนานและมุมแย้ง

3. จากรูป $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$ และ $\overleftrightarrow{CD} \parallel \overleftrightarrow{EF}$ จงหาขนาดของ $\widehat{XYZ}$

วิธีทำ... เนื่องจาก $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$

จะได้ $\widehat{XYD} = 42^\circ$

เนื่องจาก $\overleftrightarrow{CD} \parallel \overleftrightarrow{EF}$

จะได้ $\widehat{DYZ} = 60^\circ$

เนื่องจาก $\widehat{XYZ} = \widehat{XYD} + \widehat{DYZ}$

จะได้ $\widehat{XYZ} = 42 + 60$

ดังนั้น $\widehat{XYZ} = 102$ องศา

เฉลยแบบฝึกหัด 2
เส้นขนานและมุมแย้ง

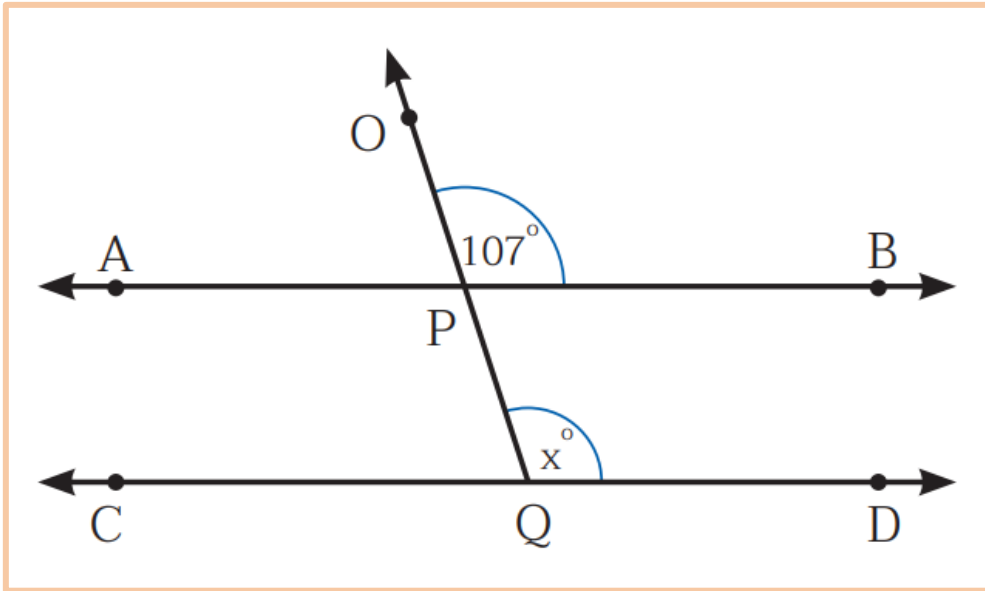

แบบฝึกหัด 2 เส้นขนานและมุมแย้ง

ตอนที่ 1

1. จากรูป $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$ จงหาค่าของ x

วิธีทำ.....

.....เนื่องจาก $\overleftrightarrow{OQ}$ ตัดกับ $\overleftrightarrow{AB}$ ที่จุด P .....

.....จะได้ $\hat{A}PQ = 107^\circ$ .....

.....เนื่องจาก $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$ .....

.....จะได้ $\hat{A}PQ = \hat{P}QD$ .....

.....ดังนั้น $x = 107$ .....

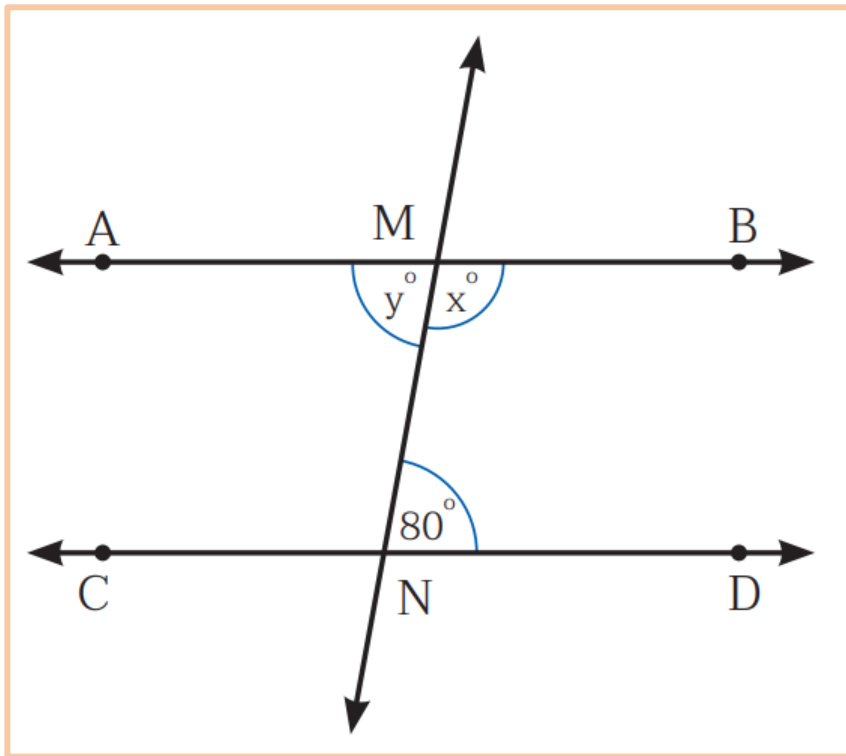

ตอนที่ 1

แบบฝึกหัด 2 เส้นขนานและมุมแย้ง

2. จากรูป $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$ จงหาค่าของ $x - y$

วิธีทำ ..... เนื่องจาก $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$ .....

จะได้ $\widehat{AMN} = \widehat{MND}$ .....

ดังนั้น $y = 80$ .....

และเนื่องจาก $\widehat{AMN} + \widehat{BMN} = 180^\circ$ .....

จะได้ $x = 180 - 80 = 100$ .....

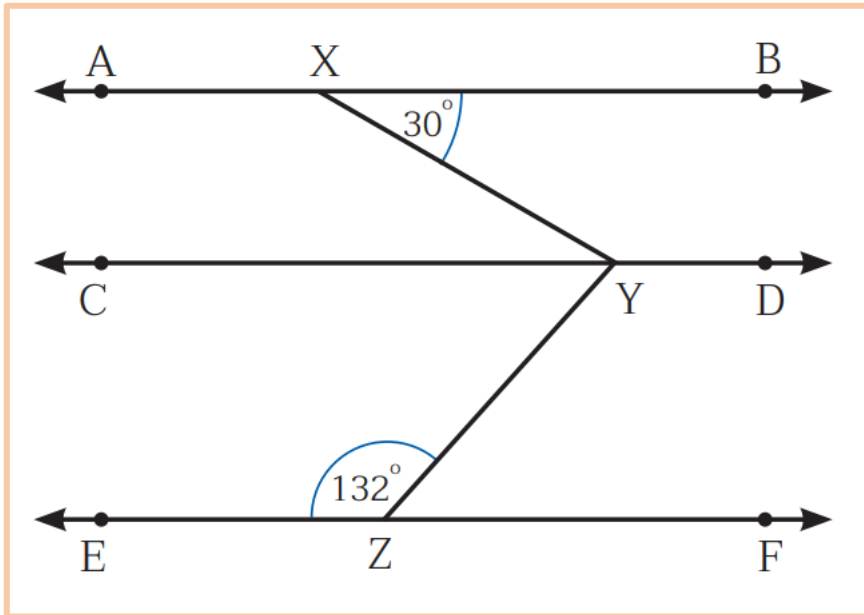
ดังนั้น $x - y = 100 - 80 = 20$ .....

ตอนที่ 1

แบบฝึกหัด 2 เส้นขนานและมุมแย้ง

4. จากรูป $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$ และ $\overleftrightarrow{CD} \parallel \overleftrightarrow{EF}$ จงหาขนาดของ $\widehat{XYZ}$

วิธีทำ... เนื่องจาก $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$

จะได้ $\widehat{XYC} = 30^\circ$

เนื่องจาก $\overleftrightarrow{CD} \parallel \overleftrightarrow{EF}$

จะได้ $\widehat{CZY} = 180 - 132 = 48^\circ$

เนื่องจาก $\widehat{XYZ} = \widehat{XYC} + \widehat{CZY}$

จะได้ $\widehat{XYZ} = 30 + 48$

ดังนั้น $\widehat{XYZ} = 78$ องศา

การตรวจสอบว่าเส้นตรงคู่ใดขนานกันหรือไม่นั้น
นอกจากตรวจสอบจากระยะห่างระหว่างเส้นตรง
ทั้งสองเส้น และผลรวมของขนาดของมุมภายในที่อยู่
บนข้างเดียวกันของเส้นตัดแล้ว ยังสามารถตรวจสอบ
ได้โดยการพิจารณาขนาดของมุมแย้งตามทฤษฎีบท

ทฤษฎีบทเกี่ยวกับเส้นขนานและมุมแย้ง

ถ้าเส้นตรงเส้นหนึ่งตัดเส้นตรงคู่หนึ่ง
ทำให้มุมแย้งมีขนาดเท่ากันแล้ว
เส้นตรงคู่นั้นขนานกัน

ทฤษฎีบทเกี่ยวกับเส้นขนานและมุมแย้ง

- 📍 ทฤษฎีบทข้างต้นนี้เป็นบทกลับของทฤษฎีบทที่ว่า
“ถ้าเส้นตรงสองเส้นขนานกันและมีเส้นตัด
แล้วมุมแย้งมีขนาดเท่ากัน”

ทฤษฎีบทเกี่ยวกับเส้นขนานและมุมแย้ง

และเมื่อเขียนทฤษฎีบททั้งสองใหม่โดยใช้
“**ก็ต่อเมื่อ**” จะได้ทฤษฎีบท ดังนี้

เมื่อเส้นตรงเส้นหนึ่งตัดเส้นตรงคู่หนึ่ง
เส้นตรงคู่ขนานกัน ก็ต่อเมื่อมุมแย้ง
มีขนาดเท่ากัน

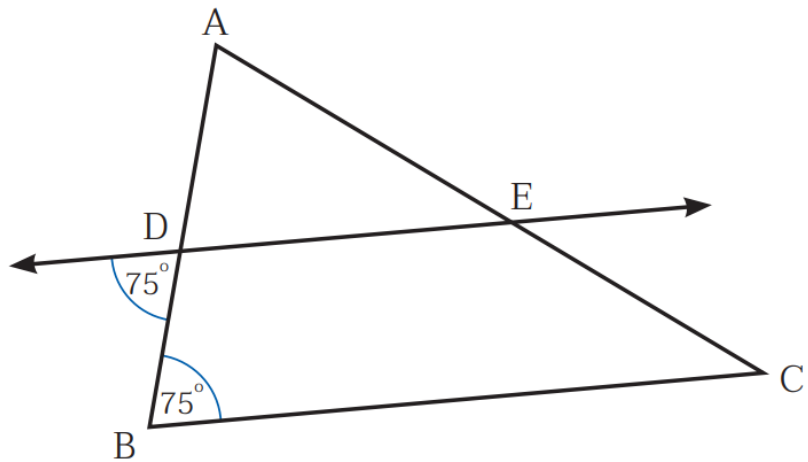
แบบฝึกหัด 2 เส้นขนานและมุมแย้ง

ทำให้ลอง

คำชี้แจง จากรูปที่กำหนดให้จงแสดงว่าเส้นตรง รังสี หรือส่วนของเส้นตรง คู่ใดขนานกัน

1)

วิธีทำ..... เนื่องจาก $\overleftrightarrow{DE}$ และ $\overline{BC}$ .....

มี $\overline{AB}$ เป็นเส้นตัด .....

ทำให้ได้มุมแย้งมีขนาดเท่ากัน .....

คือ 75 องศา .....

ดังนั้น $\overleftrightarrow{DE} \parallel \overline{BC}$ .....

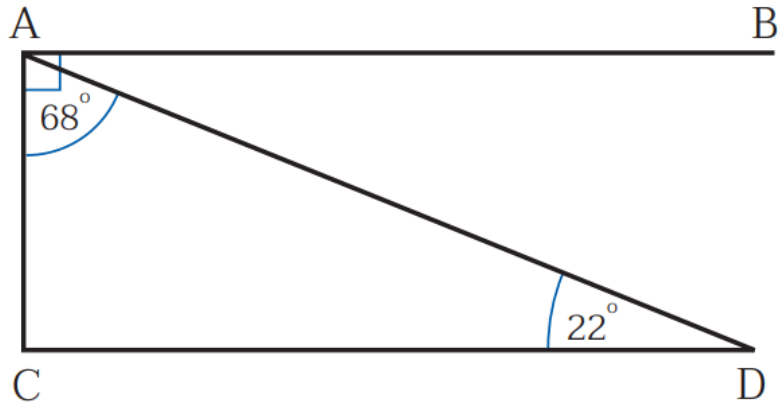
แบบฝึกหัด 2 เส้นขนานและมุมแย้ง

ทำให้ลอง

คำชี้แจง จากรูปที่กำหนดให้จงแสดงว่าเส้นตรง $\overline{AB}$ หรือส่วนของเส้นตรง $\overline{AD}$ ขนานกัน

2)

วิธีทำ..... เนื่องจาก $\overline{AB}$ และ $\overline{CD}$ .....

..... มี $\overline{AD}$ เป็นเส้นตัด.....

..... และ $\widehat{BAD} = 90 - 68$ .....

..... = 22 องศา.....

..... เนื่องจาก $\widehat{BAD}$ และ $\widehat{ADC}$ .....

..... เป็นมุมแย้งกัน จึงมีขนาดเท่ากัน.....

..... ดังนั้น $\overline{AB} \parallel \overline{CD}$ .....

สรุปความรู้

ทฤษฎีบทเกี่ยวกับเส้นขนานและมุมแย้ง
เมื่อเส้นตรงเส้นหนึ่งตัดเส้นตรงคู่หนึ่ง
เส้นตรงคู่ขนานกัน ก็ต่อเมื่อ มุมแย้ง
มีขนาดเท่ากัน

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

เส้นขนานกับมุมนี้ที่คู่กัน (1)

สิ่งที่ต้องเตรียม

แบบฝึกหัด 3 : เส้นขนานและมุมภายนอก
กับมุมภายใน

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)